

ПРОЄКТ

ЗИМОВА СЮІТА

Тимофєєва Олена Петрівна

Дніпровська гімназія № 140
Дніпровської міської ради

Учителька
початкових класів
Спеціаліст
вищої категорії
Учитель - методист

01

Якого кольору
зима?

- Робота над текстом
А. С. Волкової
«Вітівки матінки –
зими»

02

Кришталевий
дзвін зими

- Робота над текстом
А. С. Волкової
«Січень -
просинець»

03

Зима -
скульптор

- Робота над текстом
А. С. Волкової
«Примхи Діда
Мороза»

04

Сніжинки -
балеринки

- Робота над текстом
А. С. Волкової
«Зимова казка»

05

Малювання
сніжинками

- Ознайомлення
з технікою
малювання
«сніжинками»

УРОКИ - МИЛУВАННЯ

Чому діти так люблять зиму, чекають на неї?

Згадаймо тільки-но реакцію малюка на перший сніг – невгамовна радість, неприховане збудження, щире захоплення!

Скільки гарного навкруги – блискучі бурульки, ажурні сніжинки, таємничі кучугури...

Казкова краса зими притягує, хвилює, бентежить уяву дитини.

Почуття так вирують у маленькому серці, але як непросто їх висловити – бракує слів і власне досвіду естетичного оцінювання природи.

Дитина зосереджено напружує думку і говорить або пише у творі про те, що взимку ніч довша за день, що сніг щільно вкрив землю, що сонце світить, але не гріє...

Так і є – ніхто не заперечує. Але така розважлива констатація фактів більш схожа на науковий світ, ніж на щире власну оцінку своєї зимової природи.

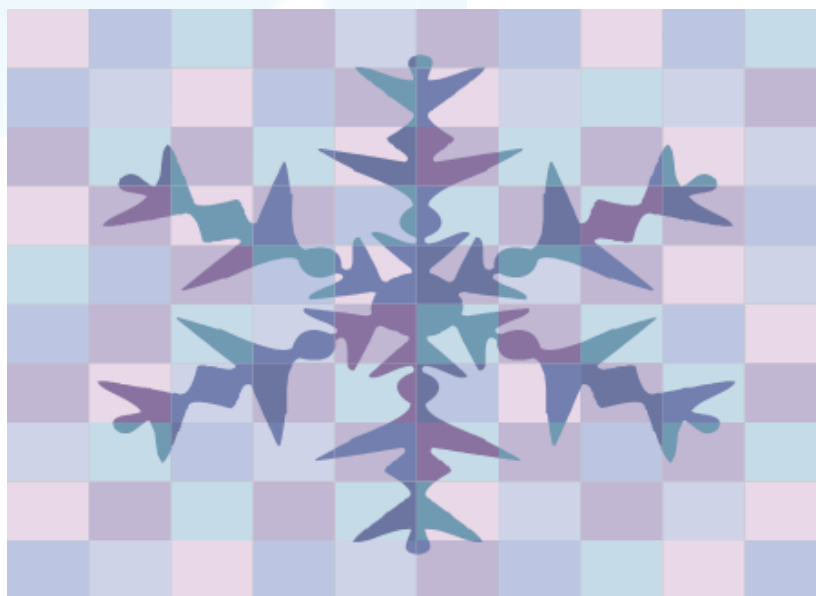
Тут панує залізна логіка, а власне емоціям місця не знаходиться.

Виходить, відчути красу, висловити захоплення нею - справа для учня непроста і потребує допомоги з боку вчителя.

Отже, вирушаймо назустріч зимовій красі, розкриваючи перед вихованцями її «секрети».

Проект «Зимова сюїта»

складається з п'яти «уроків милування» зимовою природою в інтегрованому курсі читання з народознавством і мистецтвом

Тип уроків

Інтегрований курс уроків читання з народознавством і мистецтвом

Мета

Познайомити учнів із зображенням зими в художній, науковій літературі та інших видах мистецтва.

Формувати уміння правильного, свідомого, виразного читання; вчити орієнтуватися у структурі тексту.

Удосконалювати уміння спостерігати за природою; добирати слова, які несуть у собі значне емоційне навантаження; привчати до побудови власної думки, висловлення в ній свого бачення.

Розвивати пам'ять, мислення, мовлення учнів; збагачувати їх словниковий запас.

Виховувати любов і повагу до рідного слова, мови; естетичні смаки; дбайливе ставлення до природи.

Обладнання

Виставка книг про зиму, словників, ілюстративного матеріалу; роздатковий матеріал, аудіозапис.

Виступи

Учні-помічники вчителя з додатковим народознавчим матеріалом.

Література

1. Мій краю рідний. Збірник художніх творів про природу / Упоряд.: А. Т. Дідківська, В. Д. Крушинська. – К.: Шк., 1986 - 319 с. з іл..
2. Джерельце: Зб. художніх творів для учнів мол. шк. віку / Упоряд.: Л. М. Кіліченко. – К.: Шк., 1989 - 109 с..
3. Копиленко О. І. Як вони поживають. Старостенко Ю. С. Лісові розмови: Оповідання: Для мол. шк. віку / Мал. Т. П. Капустіної. – К.: Веселка, 1987 - 207 с.: іл..
4. Друзь З. В. Пізнавальні завдання з ознайомлення з навколишнім світом у почат. шк.: Посібн. для вчителя. – К.: Шк., 1990 - 128 с..
5. Ковальчук О. В. Українське народознавство: Книга для вчителя. – К.: Освіта. 1992 - 176 с..

Урок 1

Якого кольору зима?

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання
2. Підготовка учнів до уроку
3. Організація дітей на заняття

II. Підготовка до сприйняття теми уроку

(Фонограма)

Учитель

- Перш ніж зануритися у чарівний світ читання, відгадайте загадку:

Чудо-сани прилетіли,
Скакуни в тих саях білі.
В саях тих сидить цариця –
Білокоса, білолиця.
Рукавом махає –
Сріблом все вкриває.
(Зима)

(Ілюстрація)

Учитель

- Чи любите ви зиму? Чекаєте на неї? А чому?
- Казкова краса зими притягує, хвилює, бентежить нашу уяву. Інколи бракує слів, щоби висловити свої почуття. Отже, вирушаймо назустріч зимовій красі, розкриваючи всі її «секрети». Пропоную провести не просто урок, а «урок милування» зимовою природою.

III. Робота над новим матеріалом

1. Бесіда

Учитель

- Придивіться уважно до зимового пейзажу: чи можна назвати цю пору року безбарвною?

- Спробуйте перерахувати кольори зими. Давайте влаштуємо змагання. Хто більше знайде кольорів та відтінків у зимовій природі.
- Який же колір справедливо вважають головним кольором зими?

Допоміжний художній матеріал

Вірш напам'ять читає 1 учень / учениця

П. Сингаївський «Білі черевички у зими»

Вкрив дерева білими крильми
Морозець колючий, мов шипшина.
Білі черевички у зими.
Біла-біла в неї кожушина.
Білі сани, білогриві коні.
Білі рукавички пухові.
Білі щоки, а вуста червоні,
Мов розквітлі маки польові.

Учитель

- А які кольори, крім білого, можна зустріти у зимовій природі? Де? Знайдіть ці кольори.
- Які поєднання барв у зимовому пейзажі подобаються вам найбільше? Чому?
- Пошукайте навколо себе поєднання білого та зеленого, червоного та білого, блакитного та білого кольорів.
- Придивіться уважно до снігу: якого він кольору?
- Як ви гадаєте, чи завжди сніг білий?
- Визначте колір (відтінок) снігу на сонці, у затінку.
- А чи змінюється колір снігу вранці, ввечері, під час морозу, у відлигу?
- Коли сніг набуває рожевого відтінку? Блакитного? Фіолетового? Жовтувато-сірого?

Загадки

2 учень / учениця

Він ще недавно голубів –
Застиг у сонній мрії.
Ось небокрай почервонів –
І він вже рожевіє.
(Сніг вранці)

3 учень / учениця

Як тільки сутінь настає
І ліхтарі мигають,
Він фіолетовим стає
І таємничо сяє.
(Сніг ввечері)

4 учень / учениця

Спочатку він міцний і білий,
Та коли сонце припікає,
Він враз слабкішає, жовтіє,
Чорніє тане і тікає.
(Сніг у відлигу)

Учитель

- Пофантазуймо. Уявіть себе художниками, які малюють «портрет» зими.
- Які фарби ви б змішали, щоб передати гру відтінків снігу?
- Як ви думаєте, чому сніг часто називають сріблястим, золотистим? Коли це буває?

Загадка

5 учень / учениця

Ліг на землю вранці
Ковдрою пухнастою -
Виграє на сонці
Ниткою сріблястою.
(Сніг)

Учитель

- А що ще, крім снігу, зима прикрашає сріблястими фарбами?
 - Озирніться навколо, де ще можна побачити сріблясті виблиски?
 - А коли дерева стають «срібними»?
 - Отже. Придивіться уважно до того, як сонце змінює кольори у зимовій природі.
- Визначте ці зміни.

Допоміжний художній матеріал

6 учень / учениця

П.Тичина «Вийшли вранці ми»

Вийшли вранці ми.
Дивне місто проти сонця!
Всі взолочено віконця...
Ні, такої ще зими
Не стрічали ми.

7 учень / учениця

Проти сонця дим,
Проти зимнього патлатий,
Що з труби зверта від хати,
Й понад садом молодим
Тане, тане дим...

8 учень / учениця

Ох, яка ж краса!
Сад увесь убрався в іній.
Проти сонця він – як синій.
Гілля до землі звиса, -
Ох, яка ж краса!..

Учитель

- А чому зиму інколи називають не білою, а сивою?
- Спробуйте визначити колір неба. Якого кольору зимове небо у сонячний морозний день? А чи змінюється його колір у похмурий день?
- Що таке небесна блакить? Чи буває вона взимку? А в яку погоду?
- Чи зустрічали ви яскраві кольорові плями серед зимової білини? Де? Знайдіть їх зараз.

Можливі «знахідки»:

зелень ялин;
ягоди горобини, калини, шипшини;
квіточки вересу;
пір'ячко птахів...

2. Творча робота

Учитель

- Яке дерево взимку найяскравіше за кольором?

(Ілюстрація)

Загадка

9 учень / учениця

Зелену сукню маю -
Ніколи не знімаю,
Один – єдиний раз на рік
Зірками прикрашаю.

(Ялина)

Учитель

- Придумаймо казочку про те, чому ялинка залишається зеленою...

3. Висновки

Учитель

- Отже, зиму не можна вважати безбарвною порою року. Їй притаманна своєрідна кольорова гама. Згадаймо улюблені «фарби» красуні зими:

Словникова робота (картки на дошці)

сріблястий	білий	рожевий
золотистий	зелений	голубий (сніг)
сивий	червоний	фіолетовий
сірий	блакитний (небо)	жовтувато-сірий

4. Музична хвилинка

5. Робота над текстом А. С. Волкової «Витівки матінки – зими»

а) Підготовка до сприйняття тексту

Учитель

- Занурмося у чарівний світ читання. Дізнаймося про витівки матінки – зими.

б) Перше читання тексту (учитель / діти)

в) Перевірка сприйняття тексту

Словникова робота (стіна слів)

витівки	сонцестояння
принишло	рівнодення
лапатай	ковдра
захурделило	суцільна

г) Робота над змістом тексту

Засоби художнього зображення

Учитель

- Знайдіть у тексті опис: неба (яке воно?), сніжинок (які вони?), снігу (який він?).

д) Додатковий матеріал до тексту «Прикмети зими» (вибір учителя)

е) Узагальнююча бесіда

Учитель

- Що нового ви дізналися про зиму? Чому її називають чарівницею?

IV. Підсумковий етап уроку

(Фонограма)

1. Висновки

Учитель

- На цьому подорож у чарівний світ зимової краси закінчена.
Перша сторінка – «Якого кольору зима» перегорнута.
Але милування природою продовжується. Треба тільки вслухатися у зимову природу.
Наступна сторінка «Кришталевий дзвін зими».

2. Огляд виставки книг про зиму

3. Оцінювання

4. Домашнє завдання:

Читання: М. Підгірянка «Співанка про місяці».

Додатковий матеріал: вірші, народознавчий матеріал, загадки (власний вибір дітей)